

Nemateriālā kultūras mantojuma centra "Upīte" struktūrvienības

Upītes bibliotēka

Krājuma attīstības koncepcija

Upītes bibliotēkas Krājuma attīstības koncepcija izstrādāta, pamatojoties uz bibliotēku darbu reglamentējošiem dokumentiem:

Bibliotēku likums,

LR MK noteikumi Nr.415 „Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi”,

LR MK noteikumi Nr.355 „Vietējās nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi”,

Krājuma veidošanas vadlīnijas Latvijas bibliotēkām.

Bibliotēkas grāmatu komplektēšanas galvenais uzdevums ir veidot kvalitatīvu, lietotāju pieprasītu krājumu, kurš nodrošinātu Upītes ciema iedzīvotājiem piekļuvi informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā, veicinātu izglītības iespējas, konkurētspēju darba tirgū un saturīgu brīvā laika pavadīšanu. Bibliotēkas krājumam jāatbilst vietējās sabiedrības interesēm un vajadzībām.

Prioritātes krājuma komplektēšanā: uzziņu resursi, latgaliskā literatūra, literatūra bērniem un jauniešiem, lietotāju pieprasītā daļlīteratūra, oriģinālliteratūra.

Krājuma komplektēšanas politika ietver krājuma profila analīzi – krājuma raksturojums pēc iespieddarbu un citu dokumentu satura, veidiem, izdošanas laika, valodas, vērtības u.c. specifiskiem aspektiem. Profilu nosaka bibliotēkas uzdevumi un lasītāju pieprasījumi.

Krājuma komplektēšana ir katras bibliotēkas pamatpakalpojums, un no tā ir atkarīgi pārējie bibliotēkas pakalpojumi.

Krājuma komplektēšanas pamatprincipi:

- mūsdienīgu informācijas iespēju pieejamības garantēšana ikvienam iedzīvotājam, neatkarīgi no viņu dzīvesvietas vai materiālā nodrošinājuma,
- kvalitāte – bibliotēkas krājuma veidošana atbilstoši teritorijas attīstības interesēm, dāvinājumu izvērtēšana kā saturiskā, tā skaitliskā ziņā,

- aktualitāte – regulāra krājuma papildināšana ar jaunākajiem valstī iznākušajiem izdevumiem iespējami atbilstoši lietotāju pieprasījumam, to regulāri attīrot no novecojušiem un maz izmantotiem iespaiddarbiem u.c. dokumentiem,
- piekļuve informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā,
- mūžizglītības atbalstīšana,
- kultūras mantojuma un novadpētniecības krājuma saglabāšana,
- lietderīga brīvā laika pavadīšana.

Krājuma komplektēšanas noteicošie faktori:

- lietotāju pieprasījums,
- finanšu līdzekļi.

Krājuma komplektēšanas veidi:

- kārtējā jaunieguvumu komplektēšana (pirkumi, dāvinājumi, projekti),
 - retrospektīvā komplektēšana, reģistrējot un izvērtējot lasītāju pieprasījumu,
- rekomplektēšana - regulāra un sistemātiska krājuma attīrīšana no saturā novecojušiem, nolietotiem, nepieprasītiem izdevumiem.

Upītes bibliotēkas krājums ir universāls. Tiek komplektēta visu nozaru literatūra (Skat. pielikumā Fonda raksturojumu pēc Conspectus modeļa)

Krājumā nekomplektē:

- Literatūru par vardarbību, pornogrāfiju, melno maģiju, rasistisku un naidu kurinošu literatūru,
- Pamatskolas un vidusskolas mācību grāmatas,
- Īslaicīgas nozīmes literatūru (reklāmas bukletus, partiju programmas)

Padziļināti komplektē nozaru krājumus:

- Pedagoģijā,
- Psiholoģijā,
- Mākslā.

Prioritātes krājuma komplektēšanā:

- Uzziņu literatūra,
- Oriģinālliteratūra,
- Literatūra bērniem un jauniešiem,
- Latgaliskā literatūra,

- Lietotāju pieprasītā daiļliteratūra.

Literatūras atlases kritēriji:

- Atbilstība lietotāju vajadzībām un interesēm,
- Izdevumu kvalitāte,
- Pieprasījums,
- Cena.

Valodu aptvērums:

(Skat. pielikumā Fonda raksturojumu pēc Conspectus modeļa).

Krājuma komplektēšanas avoti:

- grāmatveikals Zvaigzne ABC , SIA VIRJA LK,
- dalība projektos – VKKF projekti, LNB projekti,
- dāvinājumi - privātpersonu, iestāžu un organizāciju dāvinājumi,

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji:

- Aktualitāte –paaugstināta pieprasījuma literatūra
- Izdošanas gads – pēdējie 5 gadi, ja izdevums nav krājumā,
- Valoda - latviešu,
- Izdevuma nolietojuma pakāpe – mazlietotas,
- Bibliotēkai ir tiesības saņemtos dāvinājumus dāvināt tālāk citām iestādēm un apmeklētājiem, rīkoties ar tiem pēc saviem ieskatiem.

Abonēto presi bibliotēka glabā:

- Žurnālus – 5 gadi,
- Laikrakstu „Vaduguns” - bez ierobežojuma

Krājuma rekomplektēšanas iemesli:

- Dubleti,
- Nolietotie iespieddarbi,
- Novecojuši pēc satura,
- Izdevumi nav atgūstami lietotāju vainas dēļ, dzīvesvietas maiņas dēļ,
- Iespieddarbi u.c. dokumenti, kas pazuduši brīvpieejas apstākļos (līdz 0,3% no bibliotēkas krājuma vērtības).

Fonda satura raksturojums, izmantojot *Conspectus* modeli

Fonda dziluma indikatori:

0 - konkrēto nozari nekomplektē;

1 – minimāls informācijas līmenis: (*Nodrošina nelielu, vispārēju informāciju par nozari vai tēmu, ļoti ierobežots vispārīgo materiālu krājums. Speciālie periodiskie izdevumi un elektroniskie informācijas avoti netiek iegādāti*)

2 – pamatinformācijas līmenis: (*Raksturo krājumu vidusskolas vai koledžas zināšanu apjoma vajadzībām. Krājumā ir pamatgrāmatas konkrētajā nozarē un dažādas enciklopēdijas. Monogrāfiju un uzzīņu dokumentu krājums, kā arī vispārīgo periodisko dokumentu krājums ir ierobežots*).

3 – studiju līmenis: (*Informāciju par nozari sniedz sistemātiskā veidā. Koledžu un bakalaura studiju līmenis. Plašs monogrāfiju un uzzīņu dokumentu skaits, kā arī specializētās monogrāfijas un uzzīņu dokumenti. Vispārīgo periodisko dokumentu un speciālo periodisko dokumentu krājums ir ievērojams. Ir ierobežots dokumentu krājums atbilstošās svešvalodās, piem., mācību dokumenti svešvalodās nedzimtās valodas runātājiem vai dokumenti svešvalodās par tēmu*).

Valodu kodi:

L – dominē materiāli latviešu valodā

S – papildus dokumentiem latviešu valodā ar atlasītiem dokumentiem svešvalodās

Informācijas nesējs:

G – grāmatas;

Z – žurnāli

DB – datubāzes;

DVD – diski

EZ – elektroniskie žurnāli

IR - interneta resursi

Nodaļa	Dziļuma indikators	Valodas indikators	Informācijas nesējs	Piezīmes
0 nodaļa				
01 bibliogrāfija	2	L	G,IR	
02 bibliotēkzinātne, bibliotēkas	2	L	G,IR	
03 vispārīgie uzziņu izdevumi(enciklopēdijas,vārdnīcas)	3	L S	G,Z,DB,IR	
001 zinātne	2	L	G,IR	
1 Filosofija. Psiholoģija. Loģika. Ētika				
2 Reliģija	3	L	G, IR	
3 Sociālās zinātnes				
32 Politika	3	L	G,IR	
33 Ekonomika	3	L	G,DB,IR	
34 Tiesības	3	L	G,Z,DB,IR	
37 Izglītība. Mācīšana. Audzināšana. Brīvais laiks	3	L, S	G,IR	
39 Etnogrāfija	2	L	G,IR	
398 Latviešu folklorā	3	L	G,IR	
5. matemātika. Dabas zinātnes	2	L		
61 medicīna	2	L	G,IR	
62 Inženierzinības	1	L	G,IR	
63 Lauksaimniecība. Mežsaimniecība	2	L	G,Z,IR	
64 Mājturība. Mājsaimniecība. Komunālā saimniecība	3	L	G,Z,IR	
65 ražošanas ... uzņēmumu organizēšana un pārvalde	2	L	G,Z,IR	
69 Celtniecība. Būvmateriāli. Būvdarbi	2	L	G,Z,IR	
7 Māksla				
71 Dārzu un parku, apdz. vietu arhitektūra	2	L	G,Z,IR	
72 Arhitektūra	1	L	G,Z,IR	

73 Tēlniecība	2	L	G,Z,IR	
74 Zīmēšana. Rasēšana. Dizains	2	L	G,Z,IR	
75 Glezniecība	2	L	G,Z,IR	
76 Grafika	2	L	G,Z,IR	
77 0 Fotogrāfija	2	L	G,,IR	
78 Mūzika	3	L, S	G,Z,DVD,IR	
79 Izklaide. Izrādes sports	2	L	G,Z,IR	
794 Galda spēles	2	L	G,IR	Komplektē galda spēles
796 Sports. Fiziskā kultūra	2	L	G,IR	
81 Valodniecība.	3	L,S	G;DVD,IR	
82 Literatūrzinātne	3	L,S	G,Z,IR	
91 Ģeogrāfija	2	L,S	G,Z,IR	
914.743 Latvijas ģeogrāfija	2	L	G,IR	
930.85 Pasaules kultūras vēsture	3	L	G,IR	
930.85.43 Latvijas kultūras vēsture	2	L	G,IR	
931 Senā Vēsture kopumā	3	L	G;Z,IR	
94 Viduslaiku un mūsdienu vēsture	3	L	G,IR	
947.43 Latvijas vēsture	3	L	G,DB,IR	
Daiļliteratūra				
Latviešu daiļliteratūra	3	L	G,,DB, IR	
Ārvalstu daiļliteratūra	3	L,S	G,,IR	
Literatūra bērniem – pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma	3	L	G,Z,,IR	
Literatūra bērniem – vidējā vecuma (5-7klase)	3	L	G,Z,,IR	
Literatūra 8 – 9. klasei	3	L	G,,IR	